

"Није вест када пас уједе човека, него кад човек уједе пса"

Овај цитат можда на најсажетији начин објашњава суштину савремених медија.

Није вест оно што је нормално и свакидашње, него ненормално и несвакидашње.

Иако се може чинити да се овај текст бави само домаћим медијима, он се бави савременим медијима уопште, и суштински разарајућом улогом који они играју по друштво и друштвене везе. Та разарајућа улога је можда најистакнутија у тзв. „западним“ земљама, као и друштвима које су труде да имитирају њихов модел живљења (у које спада и наше). Корозивна улога медија не лежи толико у неком извору њима спољашњем (попут структура моћи) као што би неко претпоставио, него у самој њиховој природи и логици коју ти медији прате у добу либералног капитализма. У овом тексту реч „медији“ се првенствено односи на новине, часописе и телевизијске програме.

Електронски и штампани медији су за велику (ако не и апсолутну) већину људи најважнији и једини извор информација. Свака информација, на овај или онај начин, носи одређену поруку ономе коме се саопштава. Неке од тих информација могу бити корисне у практичном смислу, попут временске прогнозе, информације о саобраћају, променама цена, изменама закона, културно-образовним дешавањима...итд. Али шта је са информацијама, попут оних: „убио жену па себе“, „силовао девојку“, „мучио пса“, „убила бебу“, „фудбалер Х преварио своју жену са манекенком“...и др? Шта уопште било ко од нас има од таквих информација, и чему нам оне уопште служе?

Да нас забаве или опусте од дневних брига?

Да нас образују?

Да будемо свесни да међу нама има убица, лопова, чедоморки, варалица и др?

Велика већина нас је тога свесна, без да нам медији то саопштавају, као што су људи били свесни тих појава и пре постојања медија.

Верно преношење информација за медије није примарна ствар, него преношење информације на такав начин који ће омогућити продају.

Која је сврха да се нама саопштава сваки инцидент или патолошка појава у друштву на дневној бази?

Или такве вести имају за циљ одређену поруку, која излази из оквира пуне информисаности?

Ово се односи како на „црну хронику“, али нажалост, исто тако и на „забаву“, јер кад се боље погледа између њих и нема суштинске разлике, без обзира на формалне разлике.

Да видимо...

Циљ сваког медија је пре свега гледаност и продаја.

Да би се постигли ти циљеви, мора се привући пажња могућег потрошача.

Најлакши метод постизања тог циља је подилажење ниским страстима потрошача и склоност ка сензацијама.

Дакле, циљ медија није истина, него профит, опстанак и увећавање моћи самих медија.

Верно преношење информација за медије није примарна ствар, него преношење информације на такав начин који ће омогућити продају.

Те информације се не тичу појава које су уобичајне и нормалне, јер су уобичајне и нормалне појаве *досадне*, па самим тим нису добре за привлачење пажње.

Исто тако нормално играње друштвених улога је такође незанимљиво. Кога уопште занима што неки родитељ савесно брине о својој деци, што деца поштују родитеље, што се неко несебично жртвује за некога? Да, то јесу вести, али *досадне* вести. Праве вести су оне које шокирају, а у нормалности нема ничег шокантног.

Ово одсликава *социопатску* природу медија.

Оно што продаје новине нису нормалне и свакодневне ствари, него патолошке појаве које редовно постоје у малом проценту у сваком друштву.

Оно што продаје новине нису нормалне и свакодневне ствари, него патолошке појаве које редовно постоје у малом проценту у сваком друштву. Медији се неће бавити нормалним стварима и нормалним улогама које људи играју у друштву, него њиховом патологијом и ненормалношћу.

У томе је такође, друштвено корозивна природа медија.

Они појаве са ивице друштва, мале инциденте, патолошке и ненормалне појаве претварају систематским понављањем у нешто свакодневно, често и нормално.

Иако већина очева или мајки воли своју децу и жртвује се за њих свакодневно, медији се не баве тиме него када неки отац силује своје дете или мајка убије своју децу.

Тиме медији стварају неповерење и подривају традиционалну улогу родитеља, искључиво се бавећи патолошким појавама (којих увек има) и поступно стварајући утисак да је родитељство као такво негативна појава. Самим тим се корак по корак ствара одбојност према родитељству као таквом.

Исто тако медији се неће бавити да ли је неки свештеник добар човек који саветује и помаже своје ближње или напорно ради на одржању цркве, већ да ли је нешто украо или да ли је педофил, чиме се ствара утисак да су сви свештеници лопови или педофили. Медији неће причати о напорном научном раду академика или њиховом доприносу друштву, него да ли је неки академик имао везе са ратном пропагандом из 90-их или о његовим политичким склоностима. Медији неће толико причати о томе да ли се неки војник храбро жртвовао за своју земљу, него да ли је неки војник учествовао у ратним злочинима. Медији се неће бавити о лекарима који помажу људима, него о лекарима који убијају пацијенте. Медији се не баве тиме да ли неки певач или певачица лепо певају, него колико су разголићени или какав су скандал направили. Поред тога, таква природа медија присиљава певаче и јавне личности управо да се мање баве својим послом и талентом а да се више баве скандализовањем, јер је то једини начин да постану популарни, зато што је таква медијска атмосфера.

Тиме се подрива нормална перцепција и улога родитеља, свештеника, академика, војника, певача и сл. обрчући те улоге у њихову супротност.

Дакле улога медија је популаризација друштвене патологије, ненормалности и приказивање традиционалних улога у друштву искључиво кроз патолошку призму, чиме се подрива морални кредибилитет тих улога, доводећи их у питање.

Кроз искључиво приказивање патолошке мањине унутар тих традиционалних улога и институција ствара се утисак да је та мањина уствари већина и да је таквих појава "све више и више".

Медији се неће бавити нормалним стварима и нормалним улогама које људи играју у друштву, него њиховом патологијом и ненормалношћу.

Поред тога, медији кроз такво извештавање сваког нормалног човека преварају у потенцијалног девијанта, и чине да он друге људе око себе посматра на такав начин уништавајући поверење међу људима.

Са друге стране ти исти медији патолошке и суштински противдруштвене појаве које не спадају у „црну хронику“ и криминал претварају у нову свакодневицу и постављају стандард како се треба понашати.

Када хиљаду људи ћути, а један се дере..онда се само он примећује од тих хиљаду и постаје њихов глас. Тако и медији од ненормалности праве нормалност и свакодневицу, чиме подривају и деморалишу друштво.

Наше схватање и доживљавање друштва је све више везано за медије који нам стварност представљају на одређен начин. Такво доживљавање стварности утиче на наше понашање и на наш однос са другим људима.

Неко може да каже: „Али сам народ тражи те сензације“. Поставља се питање шта је тај фамозан „народ“? Јавно мњење је у савременом свету управо представљено тим медијима, па имамо случај занимљиве логике. Народ наводно хоће нешто од медија, али оно што народ хоће не чујемо од народа него од тих медија.

Да ли народ пише петиције и прави протесте медијима да би пуштали одређене вести и штампали одређене чланке, или медији сензације и патолошке појаве сервирају том истом народу који то пасивно прихвата?

Повлађивањем ниским страстима публике се ствара медијска потреба за још јачим и екстремнијим сензацијама, јер оне претходне постају свакодневница - тако да предходне сензације и друштвене патологије постају досадне и обичне (а самим тим медијски неисплативе), што буди потребу медија да сервирају још јаче и екстремније.

То је исто као кад дилер дроге систематски навлачи неког на наркоманију, да би продао дрогу, па када га је навукао, тврди да он продаје дрогу само зато што та „навучена“ особа то тражи од њега. Иако он лично не присиљава своју жртву на дрогу, он је својим понашањем на то наводи. А нико не тврди да дилери дроге нису криминалци.

Ако је понашање таквог дилера криминално и лицемерно, шта онда можемо да закључимо из понашања медија?